

Čím se zabývá sociologie volného času?

- Volný čas jako svobodná volba = radost
- Má vliv na osobnost člověka
- Volný čas je kulturně podmíněný
- Z minulosti, sociální stratifikace měla vliv na ne/možnosti volného času obyvatel
- Navazuje na soc. práci; kultury; rekreaci; cestovní ruch

Knowledge society

- Současná podoba vzdělávání
- Dnes je kvalita vědění jiná,
- Chrám, výťah, pojišťovna = metafora
- Výťah = slouží k možnosti postoupit do jiné/lepší vrstvy
- Pojišťovna = záruka kvalitního života
- Dnes tato metafora nefunguje
- Koncept od Jitky Lorencové

Institucionalizace, legitimizace, internacionalizace

- P. Berger a T. Luckmann = působí v Americe, pochází z Evropy
- Navazuje na A. Schutze
- Společnost je výtvořem člověka = navazují na sociální konstruktivismus
- Zabývají se sociologií vědění, jazykem a institucemi
- Společenský řád je sociálně utvářen

- Důležitý pojem: legitimizace (proč jsou věci takové, jaké jsou)
- Člověk je výtvořem společnosti a společnost je výtvořem člověka
- Důležitá kniha: Sociální konstrukce reality (externalizace, objektivizace, internalizace)
- Internalizace = přijetí role, která je společensky vytvořená
- Lidství se vytváří společensky
- Zkušenost = sedimentace – roli hrají rituály, zvyky
- Nástrojem vytváření je jazyk

Teorie sociálního konfliktu

- Typické ve všech společenstvích
- Má i pozitivní funkce
- Je důležité ho pozitivně, pedagogicky uchopit
- Vycházel z práce R. Mertona

M. Foucault

- Dílo: Dohlížet a trestat; Slova a věci
- Důležitý pojem: DISKURZ, Vědění ve společnosti
- Diskurz je pravidlo/schéma myšlení v určité společnosti
- Diskurz – šíří se i pomocí diskurzivních praktik, jazyka, symbolů
- Epistémé = pravé poznání a vědění

- V diskurzu nehledá, co je pravda, ale jak se to odehrává

Struktura a stratifikace ve společnosti

- Role = mají práva a povinnosti ve společnosti
- Každá soc. role má status = hodnota postavení
- Stratifikace = rozložení společnosti
- Každý člověk má více rolí (matka, manželka, uklízečka, učitelka...)
- Role jsou zaměřeny na chování vlastní a chování ostatních
- Role reprezentují post ve společnosti
- Hraní rolí se účastníme sociálního světa
- Důležité jsou znalosti norem a hodnot, postojů a emocí

Nacionalismus

- Vzniká v souvislosti se vznikem STÁTU
- Je to vysoká kultura = umožňuje fungování kultury
- Politické pouto
- Občanství
- Nepřipouští jinou možnost; je to ohraničení jedné kultury
- Gellner
- Negativní = komunismus, nacismus

Národní identita

- Boje o moc ve společnosti = války, kvůli lokálnímu bohatství (př. Sýrie = ropa)
- Hrdost národa – utváří národ (= lze zkoumat sociologicky)
- Zanikání národů (vlivem angličtiny)
- Zvyky, tradice, náboženství, instituce, geografické území
- Modernizace mění národy a kultury

Globalizace a vzdělávání

- Kritika vzdělávacích procesů – U. Beck (nahodnocování globalizace)
- Vliv trhu práce na vzdělávání – obchod a služeb; automatizace ve výrobě
- Globalizace (ekonomické, kulturní a sociální souvislosti)
- Rozdíly mezi zeměmi = rozvojové země
- Zneužívání rozvojových zemí = nelidské podmínky pro místní

Informační paradigma – sociologie vědění

- Spojené s globalizací a deregulací trhu
- Informační společnost (nový sociolog. pojem) – doba potřebuje lidi, kteří jsou schopni **kriticky** pracovat s informacemi

- Množství informací neznamena více vzdělanosti = dehumanizace
- Knowledge society = má vliv na pojetí vzdělávání = EU
- Ti, kdo mají informace, mají moc = nebezpečí manipulace, FAKE news, HOAX = nepravdivě šířené zprávy, nejčastěji na internetu, soc. sítě
- Zahlcenost informacemi = nutnost relevance

Sociální pole

- Pravidla chování a jednání
- P. Bourdieu
- Zdroje, **kapitály** (ekonomický, sociální, kulturní)
- Symbolický boj o kapitály

Důležitá jména a jejich práce:

- Berger, Luckmann (soc. konstrukce)
- R. Merton (anomie)
- Mannheim (sociologie vědění)
- K. Marx (třídní boj)
- M. Foucault (diskurz; moc; vědění)
- P. Bourdieu (soc. pole; kapitál; habitus)

